
2023-9-RE

Causa 2023-9-RE

(Dabad Ortuño c/ Casadevall Pallé)

Número de registre 47-2023. Recurs d'empara

Sentència del 17 d'abril del 2023

BOPA núm. 53, del 26 d'abril del 2023

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 30 de gener del 2023, per la representació processal del Sr. Josep Maria Dabad Ortuño, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra la sentència del 20 de desembre del 2022, dictada per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció, en el seu vessant del dret a obtenir una resolució fonamentada en Dret substanciada per un tribunal imparcial, reconegut a l'article 10 de la Constitució, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats, que anul·li la sentència impugnada i que retrotregui les actuacions al moment processal precís. Així mateix, demana la suspensió dels efectes de la sentència impugnada fins a la resolució del recurs i la condemna en costes de la part adversa, amb expressa inclusió dels honoraris d'advocat i de procurador, perquè la seva temeritat i mala fe en l'oposició a la demanda han estat la causa directa i primera que s'hagi hagut d'interposar l'empara;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Vist l'acte del Tribunal Constitucional del 9 de febrer del 2023 que va admetre a tràmit, aquesta causa sense efectes suspensius;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 21 de febrer del 2023, per la representació processal de la Sra. Aurora Casadevall Pallé;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 2 de març del 2023, pel Ministeri Fiscal;

Vistes les conclusions formulades dintre de termini per les parts i pel Ministeri Fiscal;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Joan Manel Abril Campoy;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. El Sr. Josep Maria Dabad Ortuño va presentar una demanda en reclamació de quantitat contra l'advocada Sra. Aurora Casadevall Pallé, per tal com el va representar en una causa per acomiadament improcedent i fet de forma indeguda, sabent que l'acció estava caducada, motiu pel qual considerava que la defenent havia incorregut en negligència professional.

1.2. El 22 de març del 2022, la Secció Civil 1 de la Batllia va dictar una sentència mitjançant la qual acordava desestimar aquesta demanda i imposava a la part agent les costes processals, inclosos els honoraris d'advocat i de procurador.

1.3. La representació processal del Sr. Josep Maria Dabad Ortuño va formular un recurs d'apel·lació, i, el 20 de desembre del 2022, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia va dictar una sentència que desestimava aquest recurs i confirmava íntegrament la resolució de la primera instància.

1.4. El 30 de gener del 2023, la representació processal del Sr. Josep Maria Dabad Ortuño va interposar un recurs d'empara contra la sentència del 20 de desembre del 2022, dictada per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció, en el seu vessant del dret a obtenir una resolució fonamentada en Dret substanciada per un tribunal imparcial, reconegut a l'article 10 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació del recurrent

- El recurrent considera que la sentència de la Sala Civil és contrària als drets a la jurisdicció, a obtenir una resolució fonamentada en Dret i a un procés degut i substanciat per un tribunal imparcial. Així, exposa que s'ha desestimat la seva demanda sobre la base de les al·legacions presentades per la part adversa, sense que aquestes hagin estat provades en les actuacions, afegint que s'ha resolt la causa amb motivacions no fonamentades en raonaments lògics.

- Pel que fa a la vulneració del dret a obtenir una resolució fonamentada en Dret, sustenta que la responsabilitat de la lletrada demandada no s'ha fonamentat en deixar que s'escolés el termini per interposar la demanda, sinó per haver formulat la demanda quan ja havia transcorregut el termini (paràgraf 8), de manera que les altres consideracions de la demanda són complementàries a aquesta (paràgrafs 12 i 13). Conseqüentment, la sentència recorreguda infringeix el dret a obtenir una resolució fonamentada en Dret, perquè declara de forma errònia que la causa d'imputació de responsabilitat és per haver deixat passar el termini per reclamar contra l'acomiadament quan, realment, la seva reclamació es fonamenta en la interposició de la demanda i el requeriment d'una indemnització per acomiadament quan ja havia passat el termini de caducitat i cobrar honoraris per fer-ho.

- La segona infracció del dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret s'ubica en què la sentència desestima la demanda en funció dels fets al·legats per la demandada en la seva contesta, els quals no han estat objecte de prova, ni han estat acreditats. Així, la demandada només va aportar en període probatori una prova documental privada que reproduïa els documents adjuntats a la contesta a la demanda (reconeixement de l'execució de la causa 1381-1/2011, rebuts de pagament de l'execució referida, minuta d'honoraris de la lletrada -part recorreguda- i un rebut de l'execució amistosa de la sentència ferma dels autes 1381-1/2011). I el mateix succeeix amb la indemnització demanada, ja que la part contrària no es va oposar en cap moment a que l'import reclamat fos l'escaient ni tampoc va demanar cap prova al respecte.

- La tercera infracció del dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret rau, segons el seu parer, en què la sentència impugnada argumenta que va ser en la fase de conclusions quan es va canviar la imputació a la lletrada (fonament de dret tercer) quan corresponia precisar-ho a l'escrit de rèplica.

- Entén que es va oposar als fets al·legats per l'altra part en la rèplica i no va limitar les seves opcions de debat jurídic, ni cap opció probatòria. No comparteix l'argument que, en seu de conclusions, va variar la imputació i va deixar en indefensió a la part defenent, sinó que la seva actuació és la conseqüència dels fets adverats i provats.

- Considera que és contrari a la raó que s'exoneri de responsabilitat a la demandada simplement pel fet que l'acció ja estava caducada quan es va iniciar el procés, en les dues instàncies, com si aquesta circumstància no hagués existit o no l'hagués hagut de conèixer com a professional. Irracionalitat que resulta palmària si es contraposa amb l'exposició de motius i el contingut dels articles 13 i 19 de la Llei 48/2014, del 18 de desembre, de l'exercici de la professió d'advocat i del Col·legi d'Advocats d'Andorra. Així, l'advocada recorreguda tenia l'obligació d'advertir de les nul·les possibilitats d'èxit de l'acció interposada.

- També insisteix en què es vulnera el dret a obtenir una resolució fonamentada en Dret quan en el fonament de dret quart s'addueix que s'han introduït qüestions noves, quan realment són extrems derivats de la demanda interposada.

- Assenyala també que la sentència, en el seu fonament de dret cinquè, no examina la proporcionalitat dels honoraris, ja que no s'han pogut debatre quines accions eren imputables a la lletrada. Al respecte, manifesta que en els apartats 13 a 15 i 17 de la demanda es va tractar la qüestió de la reducció dels honoraris professionals, alhora que es va practicar una pericial per part del Col·legi d'Advocats que xifrava els honoraris professionals per a la reclamació de 23.178,00 € en 1.469,23 €, per la qual cosa corresponia la devolució d'11.530,77 €. En aquest sentit, la petició de reducció dels honoraris professionals es va anunciar en la demanda i es va concretar en el període probatori.

- Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats, que anul·li la sentència impugnada, que retrotregui les actuacions al moment processal precís, i que condemni en costes la part adversa, amb expressa inclusió dels honoraris d'advocat i de procurador, perquè la seva temeritat i mala fe en l'oposició a la demanda han estat la causa directa i primera que s'hagi hagut d'interposar l'empara.

2.2. Argumentació de la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia

- La Sala Civil reproduïx els fets 8, 12 i 13 de la demanda i argumenta que la imputació de

negligència professional a la lletrada era per haver deixat passar el termini per reclamar contra l'acomiadament del recurrent. Indica que en la contesta a la demanda, la lletrada va explicar la seva versió completa dels fets relatius a la relació professional amb el recurrent. Davant les explicacions de la part demandada, corresponia a l'agent ser més precís respecte de la conducta que entenia com a negligent i negar o no el relat de la contesta. Això no ho va fer i es va limitar a fer una rèplica breu, en la qual reiterava el contingut de la demanda.

- Exposa també que, després de la pràctica de la prova, en la fase de conclusions, el recurrent va canviar la imputació envers la lletrada i li va retreure que hagués calgut advertir-lo que l'acció estava caducada, que no hagués calgut seguir el procediment d'acomiadament, ni haver formulat recurs d'apel·lació contra la sentència de primera instància. Aquests extrems transcendents s'havien d'haver precisat en la rèplica i ser objecte de prova.

- Aquestes qüestions plantejades en el recurs d'apel·lació no es van introduir en la demanda i, per tant, no poden ser objecte de debat en apel·lació, com resulta de la seva jurisprudència constant.

- Indica que el recurrent no va actuar conforme a la bona fe processal, perquè no va fer cap argumentació respecte de les informacions que s'aportaven en la contesta, ni va fer cap precisió al respecte, alhora que exposava que en la fase de conclusions, ja era massa tard per fer-ho.

- Introduir aquests elements en segona instància significaria esquivar el debat en primera instància amb la corresponent vulneració del dret a la defensa i del principi de contradicció (article 10 de la Constitució).

- En conclusió, confirma la decisió de la primera instància, perquè si l'acció ja estava sobradament caducada quan es va acudir a la consulta de la lletrada, no se li pot atribuir la responsabilitat de la passivitat, ni de si calia avisar el client o si aquest ja ho estava, o de qui va ser la iniciativa d'interposar el recurs d'apel·lació, perquè son fets nous introduïts al litigi de manera extemporània i en perjudici del dret a la defensa.

- Quant a la qüestió de la reclamació "*proporcional*" dels honoraris pactats de 13.000,00 € per a les dues instàncies, no es pot analitzar què corresponia a l'acomiadament i què a la reclamació d'havers socials, ja que no s'ha pogut debatre quines altres accions eren imputables a la lletrada.

2.3. Argumentació del Ministeri Fiscal

- El Ministeri Fiscal considera que no existeix cap vulneració de l'article 10 de la Constitució. Així, en primer lloc, entén que el fet d'interposar una demanda fora de termini no és sempre constitutiu de negligència professional. En aquest cas, no consta en la demanda que la negligència imputada fos no haver advertit al recurrent que l'acció ja estava caducada quan es va interposar la demanda. En aquest sentit, la Sala Civil està especialment motivada i diferencia les diverses pretensions exercitades.

- Quant al canvi del motiu de la reclamació, la Sala Civil ha justificat les raons per les quals considera que les pretensions inicials han estat alterades. Així, argumenta que el fonament de la responsabilitat civil de la lletrada en no advertir al client de la caducitat de l'acció constitueix una qüestió nova introduïda en fase de conclusions.

- En relació amb la valoració dels fets que al·lega el recurrent en la contesta, el recurs no es

desestima per aquestes al·legacions, sinó que la Sala Civil determina quins son els fets no controvertits -entre els quals no inclou aquells que es contenen en la contesta esmentada- i retreu al demandant no haver precisat o clarificat quina era la conducta negligent atribuïda.

- I, en relació amb els honoraris reclamats, el Ministeri Fiscal entén que és lògic que, si la resolució judicial no aprecia cap tipus de negligència, no entri a valorar els honoraris que es podrien reclamar.

2.4. Argumentació de la Sra. Aurora Casadevall Pallé

- Aquesta part considera que el recurs d'empara ha de ser desestimat per les consideracions següents.

- En primer terme, assenyala que no existeix cap vulneració del dret a un procés degut, ja que, malgrat es denunciï aquesta infracció, el recurrent no la desenvolupa.

- En segon terme, respecte de les infraccions del dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret exposa que, en relació amb el dret a un tribunal imparcial, no es denuncia que la Sala Civil hagi tingut un coneixement previ del *thema decidendi* ni tampoc que hagi estat parcial, de manera que el motiu és inexistent.

- En tercer terme, en relació amb el dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret, entén que l'escrit de rèplica va reiterar els fets de la demanda i no va pronunciar-se sobre els fets de la contesta; la prova proposada i practicada va ser la documental; els fets nous introduïts en l'escrit de conclusions son tan evidents que ho aborda la sentència en els fonaments de dret tercer, quart i cinquè, circumstància que justifica que no puguin ser examinats.

- I, finalment, addueix, en l'apartat de "*Fonaments de dret*", els cànons de constitucionalitat relatius a la prova, al dret a un jutge imparcial i al dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret, tot argumentant el per què la sentència impugnada no els infringeix.

- Per acabar, aquesta part demana al Tribunal Constitucional que desestimi íntegrament aquest recurs d'empara i que condemni el recurrent al pagament de les costes processals en aquesta alçada, inclosos els honoraris d'advocat i de procurador.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. El recurs d'empara no converteix el Tribunal Constitucional en una tercera instància ni en un tribunal suprem; l'únic objecte del recurs d'empara és el de verificar que les decisions impugnades estiguin motivades i es fonamentin en un raonament jurídic que no sigui il·lògic ni absurd i que no vulnerin cap dels drets protegits per l'article 10 de la Constitució.

3.2. L'objecte d'aquest recurs d'empara s'ha de cenyir a l'estudi de les eventuais vulneracions que es denunciïn per la part recurrent en relació amb el dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret (article 10 de la Constitució).

En aquest sentit, les al·legades infraccions dels drets a un procés degut i a un tribunal imparcial son merament nominalistes, ja que es troben òrfenes de contingut i no es descriu en el cos de l'escrit cap

possible vulneració d'aquestes.

3.3. En consonància amb les consideracions prèvies, el recurs d'empara s'ha de limitar a l'examen de les diverses infraccions que la part recurrent denuncia respecte del cànon de constitucionalitat relatiu a la motivació de les resolucions judicials.

S'ha d'advertir, no obstant això, que el recurs d'empara presenta un contingut extens, però l'anàlisi d'aquest Tribunal només pot tenir per objecte les al·legacions que presentin contingut constitucional, tanmateix, no es pot pretendre que aquest Tribunal efectui una revisió de la prova o que actuï com a un tribunal de cassació.

En efecte, l'examen del recurs d'empara s'ha de concretar en les al·legades vulneracions del dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret, previst a l'article 10 de la Constitució.

3.4. El cànon de constitucionalitat en matèria de motivació de les resolucions judicials ha estat explicitat en reiterades ocasions per aquest Tribunal (entre d'altres, la sentència del 2 d'abril del 2012 (causa 2011-37-RE), la sentència de 12 d'octubre del 2018 (causa 2018-21-RE), i la sentència del 9 de setembre del 2019 (causa 2019-34-RE).

La doctrina del Tribunal ha estat constant en destacar que el deure de motivar les sentències, no només present en l'article 10, sinó també en l'article 86.2 de la Constitució ("*2. En tot cas, les sentències seran motivades, fonamentades en l'ordenament jurídic i notificades fefaentment*"), deriva de la necessitat que els jutges expliquin el raonament emprat per tal que els justiciables puguin entendre els motius pels quals les seves pretensions han estat totalment o parcialment rebutjades.

La motivació és una conseqüència de la bona administració de justícia (García Ruiz c/ Espanya, GC núm. 30544/96, del 21 de gener de 1999, §26), alhora que requereix que es recolzi en criteris objectius derivats del dret. A més, i no es pot oblidar, la motivació de les resolucions judicials i, per tant, l'explicitació de l'aparell argumentari per acollir o refusar les pretensions de les parts és aquell que possibilita que els tribunals superiors, els quals han de resoldre els recursos contra les resolucions judicials, puguin conèixer les raons en què s'ha fonamentat l'òrgan judicial *a quo* en la seva resolució.

Per últim, però no menys important, el Tribunal Europeu dels Drets Humans ha assenyalat que la motivació conté una exigència de rigor i de qualitat. I, en aquest sentit, s'han equiparat a les denegacions de justícia aquelles fonamentacions estàndards, esquelètiques o vagues (Georgiadis c/ Grècia, núm. 21522/93, del 29 de maig de 1997, §42-43; Higgins c/ França, núm.134/1996/753/952, del 19 de febrer de 1998, §42-43).

3.5. Traslladades les consideracions anteriors al cas que ens ocupa, i per tal d'obtenir la necessària claredat expositiva i el rigor jurídic adequat, convé tractar de manera individualitzada les diferents vulneracions que el recurrent denuncia en relació amb el dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret.

En primer terme, el recurrent manifesta que la responsabilitat de la lletrada no s'ha fonamentat en deixar que s'escolés el termini per interposar la demanda, sinó en el fet que va formular la demanda quan ja havia transcorregut el termini per fer-ho (paràgraf 8), de manera que les altres consideracions de la demanda son complementàries a aquesta (paràgrafs 12 i 13). Així, afirma que la sentència recorreguda infringeix el dret a obtenir una resolució fonamentada en Dret, perquè declara de forma errònia que la causa d'imputació de responsabilitat és per haver deixat passar el

termini per reclamar contra l'acomiadament quan, realment, la reclamació es fonamenta en la interposició de la demanda i el requeriment d'una indemnització per acomiadament quan ja havia passat el termini de caducitat i cobrar honoraris per fer-ho.

La sentència de la Sala Civil impugnada en empara indica, en el seu fonament de dret tercer, que la demanda addueix la responsabilitat de la defenent -segons els fets 8, 12 i 13- en el coneixement del termini de caducitat per a la reclamació d'una indemnització derivada d'un acomiadament (60 dies naturals) i que la interposició de la demanda quan ja havia transcorregut el termini de caducitat generava al recurrent una pèrdua d'oportunitat processal irreversible.

I, la resolució judicial mateixa no comet cap errada al respecte, sinó que de la lectura de la sentència s'extreu que se sustenta que la imputació de responsabilitat es derivava d'haver interposat la demanda quan l'acció ja havia caducat (fonament de dret tercer, pàg. 4 de la sentència, darrer paràgraf). També en el fonament de dret cinquè (primer paràgraf) resta clar que, tant la Sala Civil com el Tribunal de Batlles parteixen del fet acreditat i no controvertit que l'acció ja estava caducada quan el recurrent va acudir al despatx de la lletrada, avui part recorreguda.

Per tant, la resolució judicial no ha comès cap errada en el fonament de la imputació de la responsabilitat de la lletrada demandada i les explicacions contingudes al respecte en els fonaments de dret tercer i cinquè són racionals, lògiques i no poden ser considerades arbitràries.

3.6. El segon dels greuges que el recurrent atribueix a la sentència respecte del cànon de constitucionalitat del deure de motivació, és que es desestima la seva demanda en funció dels fets al·legats per la part demandada en la seva contesta, els quals no han estat objecte de prova ni han estat acreditats. Així, la demandada només va aportar en període probatori una prova documental privada que reproduïa els documents adjuntats a la contesta a la demanda. I el mateix succeeix amb la indemnització demanada, ja que la part contrària no es va oposar en cap moment a la idoneïtat de l'import reclamat, ni tampoc va demanar cap prova al respecte.

Pel que fa a la qüestió de la indemnització, aquesta serà examinada amb el darrer greuge del recurrent en empara, segons el qual considera que la no concessió de la indemnització, infringeix el dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret.

Tampoc s'ha produït una infracció del deure de motivació en aquest cas. En efecte, la sentència recull els fets no controvertits en el fonament de dret segon, del qual ja resulta que quan es va produir l'entrevista de la part recurrent en empara amb la lletrada -el 13 de setembre del 2011- ja havia caducat l'acció d'acomiadament i que l'acció es presentava el 28 de setembre del 2011.

I allò que argumenta la sentència de la Sala Civil és que en la contesta a la demanda (fonament de dret tercer), la lletrada explica la seva versió completa dels fets i retreu al recurrent en empara que no hagués estat més precís en la seva suposada conducta negligent. Però allò que no efectua la resolució judicial és tenir per provats els fets adduïts en la contesta a la demanda, sinó que refusa la demanda pel fet que el recurrent no va al·legar que no se l'hagués advertit de la caducitat, ni de les poques possibilitats d'èxit del recurs (fonament de dret quart), i va considerar que si l'acció ja estava caducada en el moment de la visita a la lletrada, no se la podia fer responsable d'aquest fet (fonament de dret cinquè).

Per consegüent, l'argumentació de la sentència no infringeix ni les regles de la càrrega probatòria -*onus probandi*- ni tampoc resol amb fonament en fets no acreditats i solament al·legats, sinó que desestima la demanda perquè el recurrent va fonamentar la responsabilitat de la lletrada en la

presentació d'una demanda quan el termini de caducitat ja s'havia escolat, no obstant això, restava provat a les actuacions, que quan es va produir la primera visita a la lletrada directora del procés, l'acció ja estava caducada, sense que a les justificacions donades per la lletrada en la seva contesta, es proporcionés cap explicació per part del recurrent per precisar la conducta a la qual s'atribuïa la negligència. En definitiva, la sentència fonamenta la desestimació de la demanda de manera raonada amb les regles de la càrrega de la prova i s'ha de considerar com a una explicació lògica i no arbitrària.

3.7. El tercer motiu que el recurrent en empara empra per denunciar una vulneració del dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret rau en què la sentència argumenta que va ser en fase de conclusions quan es va canviar la imputació a la lletrada (fonament de dret tercer) quan corresponia precisar-ho en l'escrit de rèplica.

El recurrent entén que es va oposar als fets al·legats per l'altra part en la rèplica i no va limitar les seves opcions de debat jurídic, ni cap opció probatòria. No comparteix l'argument que, en seu de conclusions, va variar la imputació i va deixar en indefensió a la part defenent, sinó que la seva actuació és la conseqüència dels fets adverats i provats.

No s'aprecia que la sentència impugnada vulneri de cap manera l'exigència del cànon de constitucionalitat de motivació.

De les actuacions s'extreu que el recurrent va fonamentar la responsabilitat en la presentació d'una demanda quan el termini ja s'havia escolat per obtenir una indemnització. La demandada va justificar en la seva contesta un seguit de fets que explicaven les raons per les quals s'havien seguit dues instàncies malgrat el coneixement de la caducitat de l'acció. En l'escrit de rèplica, no es va fer esment a aquestes al·legacions i tampoc en la fase probatòria. Va ser, en seu de conclusions de primera instància, i després en el recurs d'apel·lació, quan s'introdueixen "*qüestions noves*", com per exemple, si s'havia d'haver advertit al client o si aquest ja estava avisat de la caducitat, o a qui va correspondre la decisió d'interposar el recurs d'apel·lació contra la sentència d'instància.

En el fonament de dret quart, la Sala Civil explicita que, en seu d'apel·lació, no es poden introduir "*qüestions noves*" i que l'apel·lació no conforma un nou judici, de manera que tractar-les significaria una infracció del dret a la defensa i del principi de contradicció, reconeguts a l'article 10 de la Constitució. Per tant, les al·legacions que es realitzen, en seu de conclusions de primera instància, i en el recurs d'apel·lació, no s'han considerat com a conseqüències dels fets adverats i provats per la sentència.

En definitiva, tampoc des d'aquesta òptica s'aprecia la infracció del deure de motivació, atès que la Sala Civil explica el per què les al·legacions introduïdes en el recurs no poden ser objecte d'anàlisi i ho coordina amb els drets processals de naturalesa constitucional, com són el dret a la defensa i el principi de contradicció, del qual es deriva el principi d'igualtat d'armes processals de les parts litigants.

3.8. En darrer terme, el recurrent exposa que la sentència impugnada, en el seu fonament de dret cinquè, no examina la proporcionalitat dels honoraris, ja que no s'han pogut debatre quins actes eren imputables a la lletrada. Al respecte, manifesta que en els apartats 13 a 15 i 17 de la demanda es va tractar la qüestió de la reducció dels honoraris professionals, alhora que es va practicar una pericial per part del Col·legi d'Advocats que xifrava els honoraris professionals per a la reclamació relativa a l'acomiadament de 23.178,00 € en 1.469,23 €, per la qual cosa corresponia la devolució d'11.530,77 €. En aquest sentit, la petició de la reducció dels honoraris professionals es va anunciar en la

demanda i es va concretar en el període probatori.

El refús de la devolució proporcional dels honoraris es va justificar en la sentència de primera instància sobre la base del fet que aquesta pretensió es fonamentava en la pèrdua d'oportunitat a causa de l'actuació de la lletrada (apartats 12 i 15 de la demanda) derivada d'haver fonamentat la responsabilitat en la presentació tardana de la demanda.

I, la sentència de la Sala Civil (fonament de dret cinquè) aborda també la qüestió de la reducció "*proporcional*" dels honoraris i indica que si no s'han pogut debatre altres accions imputables a la demandada, no es pot discernir la proporcionalitat dels honoraris entre aquells que corresponien a l'acomiadament i aquells que feien referència a la reclamació d'havers socials estimada.

Com s'observa de l'anàlisi del fonament de dret cinquè de la sentència impugnada i de la sentència d'instància, s'ha argumentat de manera raonable i lògica les consideracions per les quals no és possible estimar la pretensió relativa a la proporcionalitat dels honoraris, de manera que no s'infringeix el cànon de constitucionalitat d'aquest Tribunal Constitucional.

S'ha de recordar de nou que aquest Tribunal Constitucional no és una tercera instància ni un tribunal de cassació i, per tant, l'objecte del recurs d'empara s'ha de limitar a analitzar si s'ha produït una infracció dels drets reconeguts en els capítols III i IV del títol II de la Constitució, llevat del dret a què es refereix l'article 22 d'aquesta. En aquest sentit, moltes de les pretensions que s'articulen -com son la proporcionalitat o no dels honoraris- excedeixen l'àmbit del control relatiu al cànon de constitucionalitat i resten fora de l'àmbit del recurs d'empara.

3.9. La desestimació del recurs d'empara comporta la imposició de les costes processals a la part recurrent (article 92.4 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional).

Decisió:

En atenció a tot això que s'ha exposat, el Tribunal Constitucional, per l'autoritat que li confereix la Constitució del Principat d'Andorra,

Ha decidit:

1. Desestimar el recurs d'empara interposat per la representació processal del Sr. Josep Maria Dabad Ortuño contra la sentència del 20 de desembre del 2022, dictada per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia.
2. Declarar que no s'ha produït cap vulneració del dret a la jurisdicció, en el seu vessant del dret a obtenir una resolució fonamentada en Dret mitjançant el procés degut i substanciat per un tribunal imparcial, reconegut a l'article 10 de la Constitució.
3. Imposar a la part recurrent les costes processals derivades de la desestimació del seu recurs d'empara.

4. Publicar aquesta sentència, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

I així, per aquesta sentència nostra, que ha de ser notificada a la representació processal del recurrent, a la representació processal de la Sra. Aurora Casadevall Pallé, al president de la Batllia, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal, ho pronunciem, manem i signem a Andorra la Vella, el 17 d'abril del 2023.

Jean-Yves Caillet
President

Joan Manel Abril Campoy
Vicepresident

Dominique Rousseau
Magistrat

Josep-D. Guàrdia Canela
Magistrat